

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

Directoraat-generaal Natuur
en Visserij

Auteur

TER BESLISSING

Datum

10 mei 2024

Kenmerk

DGNV-NP / 53065307

nota

Regeling Specifieke Uitkering en toelichting 2e fase
Programma Natuur

Kopie aan

Bijlage(n)

2

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 7 december 2020 hebben Rijk en provincies samen het Uitvoeringsprogramma Natuur (Kamerstukken II, 2019/20, 33576, nr. 216) vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor de uitvoering van het Programma Natuur (Kamerstukken II, 2019/20, 35334, nr. 131) vastgelegd. Daarbij is onder meer afgesproken dat de middelen in twee fases aan de provincies, middels een specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar worden gesteld. In het voorjaar van 2021 is de regeling voor de eerste fase opengesteld¹. Voor u ligt de ontwerp-Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2^e fase. Deze voorziet in de verstrekking door u van financiële middelen aan provincies voor het verbeteren van natuurcondities, die nodig zijn voor herstel van habitats en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebieden en overige natuurgebieden, waar bij aanvang van het Programma sprake is van een te hoge stikstofdepositie op het gebied. Met deze regeling wordt door u € 1.182 mld. beschikbaar gesteld ten behoeve van systeemherstel van stikstofgevoelige natuur en € 169 mln. ten behoeve van boscompensatie. De regeling maakt een vergoeding mogelijk van kosten over een langere periode dan vijf jaar (zie artikel 4.10, derde lid, van de Comptabiliteitswet). Daarom is voorhang van het ontwerp van de regeling op grond van artikel 4.10, vierde lid, van de Comptabiliteitswet aangewezen.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord gaan met het voorhangen van de regeling bij de Tweede Kamer en de brief aan de Tweede Kamer ondertekenen.

Kernpunten en toelichting

¹ Stcrt. 2021; 21454.

- De ontwerp-regeling is afgestemd met het IPO, de ministeries van Financiën en BZK en de terreinbeherende organisaties. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk zal geen advies uitbrengen over deze regeling, omdat de regeling voor regeldruk geen gevolgen heeft. Alvorens de regeling in de Staatscourant te publiceren hangt u deze voor bij de Tweede Kamer.
- In de Kamerbrief van 24 april 2020 (Kamerstukken II, 2019/20, 35334, nr. 82) heeft het kabinet aangekondigd in de periode 2021-2030 jaarlijks een substantieel bedrag, oplopend naar € 300 miljoen, beschikbaar te stellen voor natuurherstel, en dit uit te werken in het gezamenlijke Programma Natuur.
- De voorliggende ontwerp-regeling moet de basis bieden voor het beschikbaar stellen van financiële middelen voor een tweede fase van het Programma Natuur (2024- 2030), waarbij de provincies de maatregelen mogen uitvoeren in de periode 2024-2032.
- Provincies dienen voor deze tweede fase een geactualiseerd Provinciaal Uitvoeringsprogramma in, waarin een strategie is opgenomen voor een integrale, gebiedsspecifieke aanpak van natuur- en systeemherstel in relatie tot de bijdrage aan de landelijke opgave. Deze strategie is onder meer gebaseerd op de uitkomsten van de natuurdoelanalyses, waarbij maatregelen ten behoeve van het tegengaan van verslechtering prioriteit krijgen.
- Voor de tweede fase van het Programma Natuur wordt tweemaal een aanvraagperiode geopend. De eerste aanvraagperiode is gedurende 8 weken geopend, vanaf het moment van inwerkingtreding van deze regeling. Hiermee is een subsidieplafond van € 1,182 miljard voor natuurherstelmaatregelen en € 169 mln. voor boscompensatie gemoeid. Voor de tweede openstellingsperiode, voorzien in 2027 met een budget van € 300 mln., dient de regeling te zijner tijd gewijzigd te worden. Door te werken met twee aanvraagperiodes kan optimaal gestuurd worden op voortgang en opgaven die zich later in de periode voordoen.
- De door de provincies uit te voeren maatregelen zijn additioneel aan de maatregelen, die worden uitgevoerd in het kader van het Natuurpact, de eerste fase Programma Natuur en het Nationaal Programma Landelijk Gebied.
- Behalve voor de gebiedsgerichte maatregelen zullen op grond van de regeling financiële middelen beschikbaar worden gesteld voor bosaanleg in het kader van boscompensatie voor bosgebied dat vanaf 1 januari 2017 is gekapt voor het behalen van de instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden.
- De verdeling van de rijksbijdrage over de 12 provincies is in overleg met de provincies tot stand gekomen en vastgesteld in het uitvoeringsprogramma Natuur.
- Om onderuitputting te voorkomen hebben de provincies de mogelijkheid om aanvullende maatregelen op te nemen in het Provinciaal Uitvoeringsprogramma. Deze aanvullende maatregelen maken onderdeel uit van de beoordeling van de aanvraag en kunnen in de plaats treden van de oorspronkelijk geplande maatregelen, indien deze niet door gaan of worden uitgesteld.
- De provincies Flevoland en Groningen ontvangen ten hoogste 85% vergoeding van de kosten voor natuurherstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuurgebieden die buiten de Natura 2000-gebieden zijn gelegen. Dit omdat er in deze provincies geen of nauwelijks Natura 2000-gebieden zijn gelegen, maar zij met hun maatregelen wel degelijk bijdragen aan doelbereik. De

overige provincies ontvangen ten hoogste 10% vergoeding voor de natuurherstelmaatregelen, ten behoeve van stikstofgevoelige natuurgebieden die buiten de Natura 2000-gebieden zijn gelegen.

- Voor de financiering van de kosten van de provincies wordt het instrument van een specifieke uitkering benut. De provincies leggen jaarlijks financieel verantwoording af conform de SiSa-systematiek (single information-single audit). Daarnaast is de specifieke uitkering gekoppeld aan de uitvoering van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma. Jaarlijks ontvangt u een inhoudelijke verantwoording over de voortgang van de uitvoering.
- Ten behoeve van het Programma Natuur maken het Rijk en provincies gezamenlijk afspraken zodat eenduidige, optelbare informatie wordt verzameld en gerapporteerd over natuurmaatregelen, omgevingscondities en doelbereik.
- De regeling kan pas worden vastgesteld en gepubliceerd na verloop van de voorhangtermijn bij de Tweede Kamer. Na de publicatie van de regeling kunnen provincies, binnen 8 weken na inwerkingtreding van de regeling, de formele aanvraag doen conform een daartoe opgesteld format. Indien de aanvraag aan de voorwaarden van de regeling voldoet, zal LNV hierna de beschikking afgeven, waarna de middelen ter beschikking worden gesteld.